

POSTANOWIENIE

Dnia 20 lutego 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Manowska

w sprawie z powództwa K. L.
przeciwko Gminie Brojce
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym 20 lutego 2023 r. w Izbie Cywilnej w Warszawie,
na skutek skargi kasacyjnej powoda
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie
z 20 kwietnia 2022 r., sygn. akt I ACa 958/21,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od K. L. na rzecz Gminy Brojce 2700 (dwa tysiące siedemset) złotych z tytułu zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 21 kwietnia 2022 r. Sąd Apelacyjny w Szczecinie w punkcie pierwszym oddalił apelację powoda (w części dotyczącej roszczenia powoda opisanego jako wymiana gruntu) od wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie z 27 września 2021 r.

Od wyroku Sądu drugiej instancji w części dotyczącej punktu pierwszego powód K. L. wniósł skargę kasacyjną, wskazując na jej oczywistą zasadność. Skarżący powołał się w tym zakresie na bezpodstawne pominięcie przez Sąd drugiej instancji części zebranego w sprawie materiału procesowego; pominięcie wniosku dowodowego strony powodowej o przeprowadzenie dowodu z ustnego przesłuchanie biegłego, a następnie zobowiązania biegłego do wydania pisemnej

opinii; nierozważenie przez Sądy *meriti* możliwości zastosowania art. 322 k.p.c. powodujące brak rozpoznania istoty sprawy, a także rozstrzygnięcie sprawy przez Sąd Okręgowy na podstawie umowy pisemnej i nierozważenie zastosowania przepisów o bezpodstawnym wzbogaceniu; orzekanie przez Sąd drugiej instancji co do spraw wymagających wiadomości specjalnych bez opinii biegłego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Nakładając na skarżącego obowiązek wskazania i uzasadnienia oznaczonej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, ustawodawca zagwarantował, że skarga kasacyjna, jako nadzwyczajny środek zaskarżenia prawomocnych orzeczeń, będzie realizować funkcje publicznoprawne. Ograniczenie ilości przesłanek, wskazanych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. ma zapewnić, że przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ustrojowo i procesowo będzie uzasadnione jedynie w tych przypadkach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne, a skarga nie stanie się instrumentem wykorzystywanym w każdej jednostkowej sprawie. Ostatecznie, nie w każdej sprawie skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. W przeciwnym razie Sąd Najwyższy stałby się, wbrew obowiązującym przepisom, sądem trzeciej instancji, a nie jest przecież jego zadaniem dokonywanie korekty ewentualnych błędów w zakresie stosowania, czy też wykładni prawa, w każdej indywidualnej sprawie.

W niniejszej sprawie nie zachodzą przesłanki przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej powoda. Powołując się na oczywistą zasadność skargi (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.), strona powinna przedstawić stosowną argumentację prawną zmierzającą do wykazania kwalifikowanego, ewidentnego naruszenia wskazanych przez nią przepisów prawa, możliwego do stwierdzenia bez merytorycznej analizy zaskarżonego wyroku oraz podstaw kasacyjnych (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49 i z 11

sierpnia 2011 r., IV CSK 163/11); uzasadnienie tej przesłanki powinno koncentrować się na wykazaniu tak rozumianej „oczywistości” zasadności skargi.

Stosownie do zasad ustrojowych normujących porządek władzy sądowniczej, kształtowanych przez Konstytucję i ustawy dotyczące procedur sądowych podstawową funkcją jurysdykcyjną Sądu Najwyższego jest nadzór nad działalnością sądów przez zapewnienie zgodności z prawem i jednolitości orzeczeń sądów powszechnych. W postępowaniu cywilnym nadzór ten polega przede wszystkim na dokonywaniu oceny prawidłowości wykładni i stosowania prawa przez sądy powszechne, natomiast ustalenia faktyczne stanowiące podłoże rozpoznawanych spraw oraz poprzedzająca je ocena dowodów pozostaje domeną sądów *meriti* (zob. postanowienie SN z 23 września 2010 r., III CSK 288/08).

Zgodnie z art. 398³ § 3 k.p.c. podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów, natomiast art. 398¹³ § 2 k.p.c. wprost wskazuje, że w postępowaniu kasacyjnym nie jest dopuszczalne powołanie nowych faktów i dowodów, a Sąd Najwyższy jest związany ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia.

Powołanie się na przesłankę z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. nie może stanowić próby obejścia dokonanych przez sądy ustaleń faktycznych i oceny dowodów, do czego w istocie sprowadza się uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania przedstawionego przez skarżącego, który zaprezentował własną wersję stanu faktycznego, ustalonego przez niego na podstawie własnej oceny dowodów. Skarżący nie wykazał, posługując się wyłącznie argumentami juredycznymi, że sąd drugiej instancji rażąco naruszył zasady oceny wiarygodności i mocy dowodów i że naruszenie to mogło mieć wpływ na wynik sprawy (zob. wyrok SN z 14 stycznia 2000 r., I CKN 1169/99, OSNC 2000, nr 7-8, poz. 139).

Sąd drugiej instancji wskazał, że powód nie przedstawił wiarygodnego dowodu na to, że strony zawarły jakąkolwiek umowę dodatkową dotyczącą „wymiany gruntu po wywiezionych śmieciach”, czy nawet umowę, która byłaby zawarta w sposób dorozumiany.

Wbrew twierdzeniom skarżącego, Sąd Apelacyjny – potwierdzając ustalenia Sądu pierwszej instancji – miał na względzie możliwość rozliczenia się stron na

podstawie art. 405 k.c., ale wskazał, że powód mógłby żądać zwrotu wydatków poniesionych przez niego, gdyby wykazał fakt wzbogacenia się pozwanej na skutek wykonania przez powoda prac o wartości odpowiadającej środkom zaoszczędzonym na samodzielne wywiezienie śmieci albo na powierzenie tej czynności trzeciej osobie. Konkluzją Sądu drugiej instancji było jednak stwierdzenie, że jak trafnie wskazał Sąd pierwszej instancji powód nie wykazał, aby takie prace wykonał.

Skarżący zarzucił także dokonanie ustaleń bez zasięgnięcia wiadomości specjalnych. Jednakże ustawodawca celowo użył w art. 278 § 1 k.p.c. sformułowania „może”, podkreślając stosunkowo szeroki margines swobody dla sądu rozpoznającego sprawę, który może ocenić, czy w danym wypadku zachodzi potrzeba dopuszczenia dowodu z opinii biegłego (wyrok SN z dnia 5 lutego 2014 r., V CSK 125/13).

Z tych przyczyn Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. O kosztach postępowania rozstrzygnięto stosownie do art. 98 § 1 i 3 i art. 108 § 1 w zw. z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c.